

være Tilfældet. Den ærede Rigsdagsmand har netop havt god Tid til at undersøge Sagen, og det viste sig ogsaa af hans Foredrag, at han havde paataget sig at gjennemgaae de Forhandlinger, som fandt Sted i Rigsdagen i Februar og December Maaned 1856; men da maa jeg tilstaae, at det er noget af det Værkverdige, som er mødt mig i psychologisk Henseende, at en Mand kan have gjennemlæst disse Forhandlinger uden at komme netop til det stik modsatte Resultat af det, som det ærede Medlem fremsatte, medens det jo dog maa antages, at det ærede Medlem er kommet til dette Resultat, og at han ikke ligefrem har villet fremsætte Noget, som han selv bestemt maatte vide var i den fuldstændigste Modsetning til, hvad der virkelig er foregaaet. Disse Forhandlinger have nemlig den Charakter — og Enhver, der har gjort sig den Uleilighed at gjennemlæse dem, vil finde, at det er den strengeste Sandhed — at der saa at sige gennem ethvert Foredrag, der kom frem, paa den klareste og utvetydigste Maade blev givet en Fremstilling af, hvorledes Sagen er gaaet til. Der er i den Henseende en Mængde Foredrag, som kunde fremdrages, og jeg havde selv som daværende Kultusminister Opfordring til at udtale mig, hvilket jeg gjorde paa en temmelig udførlig Maade. Jeg havde en meget bestemt Grundring om, hvad der blev sagt, men jeg har forøvrigt ogsaa nu gjennemlæst det, og jeg maa da have den fuldeste Overbeviisning om, at det, efterat have læst mit Foredrag, er umuligt, at der kunde være ringeste Tvivl om, hvorledes Regjeringens Stilling var overfor Sagen, saaledes at den navnlig var modsat den, som det ærede Medlem fremsatte. Jeg kan imidlertid tænke mig, at det ærede Medlem maaskee har saa Meget imod mig, at han for at være friere i sin Fordømmelsesdom har undladt at læse, hvad jeg har sagt, og jeg vilde altsaa heller ikke opholde mig derved, dersom det havde været mig alene, der skulde have bibragt den rette Oplysning om, hvorledes Sagen forholdt sig, men der var to andre Mænd — for at jeg kun skal nævne disse — hvis Foredrag jeg ikke kan tænke mig Muligheden af, at det ærede Medlem skulde have overseet paa sin Vandring gennem Rigs-

dagstidenden for at komme til det historiske Billede, af hvad der er passeret, som han vilde give os, nemlig den Mand, der dengang var Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds, Biskop Monrad, og den daværende Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds, Oberst Tscherning. Begge disse to Mænd, stode i et saadant Forhold til denne hele Sag fra dens første Begyndelse og til Alt, hvad der i den sidste Tid foregik i den, at det som sagt er umuligt Andet, end at det ærede Medlem maa have fundet det Uleiligheden værd at see, hvad de udtalte. — Jeg skal nu ikke trætte med at fremhæve Meget af, hvad de have udtalt, men jeg vil dog spørge, hvorledes det kan være muligt at komme til den Fremstilling, som den ærede Rigsdagsmand gav, naar man allerede paa et af de allerførste Blade af de trykte Forhandlinger fra den Gang om denne Sag har seet Biskop Monrad optræde og udtale sig, og seet, hvorledes han lige strax i Begyndelsen har afgivet følgende Erklæring: „Det er bekjendt, at den Beslutning, der her blev taget, i begge Thing, mødte en afgjort Uvillie fra en overordentlig stor Mængde Godsejere, og at de erklærede paa det Bestemteste, at det var langt fra, at de kunde betragte det som Noget, de fra deres Side kunde gaae ind paa. Herved er det jo aabenbart, at vi have mistet den Grundvold, hvorpaa vi sidste Gang stode, nemlig Overenskomsten mellem de stridende Interesser, hvorved netop det Vilkaarlige i selve Beslutningen retfærdiggjordes, derved nemlig, at den fremtraadte som en Overenskomst. Mod en saadan Indsigelse fra den ene Parts Side skjønner jeg ikke, at man vil være berettiget til at gaae frem ad den Vej, som man, netop for at opnaae en Overenskomst, dengang besluttede sig til at betrede.“ Det forekommer mig ikke vel muligt, at Sproget har klarere og bestemtere Ord i saa Henseende for at vise, hvorledes den egentlige Stilling var, og at det, saaledes som Biskop Monrad udtalte, maatte anses for at være umuligt for Ministeriet at gaae frem, naar saaledes den hele Situation var bleven forandret, synes mig dog at maatte være klart for Enhver. Mini-